

Cursus Klein Vaarbewijs 1

Welkom
Introductie

Jasper Jansen

- ✓ 48 jaar
- ✓ Al ruim 35 jaar op het water:
ouders, scouting, diverse zeilscholen, eigen schip
- ✓ CWO kielboot-, motorboot- en kajuitjachtinstructeur
- ✓ RYA Yachtmaster Offshore
- ✓ Enkhuizer Zeevaartschool (KZV)
- ✓ Groot Vaarbewijs A
- ✓ Brede ervaring: Vinkeveense plassen, Amsterdammermeer, Waddenzee tot Middellandse Zee en Oceaan

Voorstelronde

- ✓ Naam
- ✓ Waar en waarmee heb je zoal gevaren?
- ✓ Hoe ben je hier terecht gekomen
- ✓ Waarom doe je deze cursus

Cursusdoelstelling

Een goede voorbereiding op het behalen van theoretische Vaarexamens.

Niet alleen het behalen van het betreffende examen is belangrijk, maar ook het vergroten van kennis en vaardigheden.

Klein Vaarbewijs

Klein Vaarbewijs

Aanbevolen voor alle watersporters!

Nodig voor schippers van schepen die:

- langer zijn dan 15 meter (plezierjacht tot 25m en bedrijfsvaartuig tot 20m)
- harder kunnen dan 20 km/uur (door het water)

VB1 is voor rivieren, kanalen, meren en de Gouwzee

VB2 is voor IJsselmeer, Markermeer, IJmeer, Waddenzee, Dollard, Eems, Ooster- en Westerschelde

Lesopbouw

- Les 1
 - Introductie
 - Wetten en reglementen
 - Lichten en dagtekens
- Les 2
 - Varen en manoeuvreren
 - Waterdiepten en brughogten
- Les 3
 - Voorrangsregels
 - Vaarwegmarkering

Deze presentatie is te downloaden van mijn website: jasperjwatersport.nl/extra-s/handige-documenten

De gebruikte filmpjes zijn terug te vinden op mijn YouTube-kanaal: youtube.com/jasperjansenzeilen

Examen

- Individueel te boeken
- Online op www.cbr.nl/recreatievaart
- Kosten € 50,55
- Gezondheidsverklaring € 12,50
- Na slagen kan je het pasje aanvragen voor € 12,05
- 40 meerkeuzevragen en duurt 60 minuten
- Combinatie van a/b/c/d, hotspot- (klik het juiste plaatje aan) en sleepvragen (geef volgorde aan door bijv. cijfers 1 t/m 3 naar boten te slepen)
- Maximumscore is 80 punten en 56 is minimaal nodig om te slagen
- Slagingspercentage 63% (2022), ruim 40.000 examens per jaar

Varen = leuk!

Cursus Klein Vaarbewijs 1

Les 1: Reglementen en wetten, Lichten en dagtekens

Boek: H1 & H2, pag. 17-54, 85-90

Reglementen en wetten

Reglementen en wetten

- ✓ Scheepvaartverkeerswet = raamwet en verwijst naar reglementen
- ✓ Binnenvaartwet (Binnenvaartbesluit en –regeling)
- ✓ Wetboek van Koophandel

- BPR, Binnenvaart Politiereglement
- RPR, Rijnvaart Politiereglement
- SRKGT, Scheepvaartreglement kanaal Gent-Terneuzen
- SRGM, Scheepvaartreglement Gemeenschappelijke Maas
- SRW, Scheepvaartreglement Westerschelde
- SRE, Scheepvaartreglement Eemsmonding
- STZ, Scheepvaartreglement Territoriale zee
- BVA, Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee

Kijk op wetten.overheid.nl voor laatste versie van reglementen!

Reglementen en wetten

Scheepvaartverkeerswet

- Uitwerking in diverse reglementen
- Art. 27 SVW: varen onder invloed van alcohol en andere stoffen
 - Niet toegestaan om als bestuurder zodanig onder invloed te zijn, dat het vaargedrag kan worden beïnvloed
 - Als schipper niet zelf stuurt, mogen zowel schipper als stuurman niet onder invloed zijn
 - Alcoholpromillage mag niet hoger zijn dan 0,5 milligram per milliliter bloed (net als op de weg)

Reglementen en wetten

Binnenvaartwet

- Algemene regels vaarbewijsplicht (§4: Art. 25-35)
- Technische eisen aan schepen
- De regels uit de BVW zijn nader uitgewerkt in het Binnenvaartbesluit en de Binnenvaartregeling
- Definities (o.a.):
 - Binnenwateren
 - Bedrijfsmatig vervoer (vervoer als bedrijf of beroep, vervoer van eigen goederen of slepen/duwen)*
 - Bemanningslid (ieder die zich als schipper, stuurman, machinist, volmatroos, matroos-motordrijver, matroos, lichtmatroos, lid van het veiligheidspersoneel of deksman aan boord van een schip bevindt)*

* Belangrijk

Reglementen en wetten

Binnenvaartwet - vaarbewijzen

- Groot Vaarbewijs A/B (GVB) > 40 meter
- Beperkt Groot Vaarbewijs A/B (BGVB) < 40 meter
- Klein Vaarbewijs (KVB) > 15 m, < 25 m (20m bedrijfsmatig) of snelheid > 20 km/h
 - Deel 1: rivieren, kanalen en meren
 - Deel 2: alle binnenwateren
- Groot Pleziervaartbewijs (vrijstellingsbewijs) (GPV) < 40 meter
- Vaarbewijs kan worden ingetrokken bij:
 - vaargedrag/-snelheid met gevaar voor personen of goederen;
 - varen onder invloed (drank, drugs);
 - verwachting dat bestuurder opnieuw in de fout gaat;
- Vaarbewijsplichtig, maar niet aanwezig? €600 boete...

Reglementen en wetten

Binnenvaartwet - vaarbewijzen

Binnenvaartwet

1.1.1 - Gezagvoerder: degene die het gezag voert over een schip;

1.25.1 - Voor het voeren van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen categorieën van schepen is aan de gezagvoerder een geldig vaarbewijs afgegeven.

Binnenvaartbesluit

3.3.16d - Een klein vaarbewijs is vereist voor het voeren van schepen die door middel van de eigen mechanische voortstuwingsmiddelen een snelheid van meer dan 20 kilometer per uur ten opzichte van het water kunnen bereiken.

Binnenvaartpolitiereglement

1.1.09.1a - Een schip mag niet varen, indien het sturen niet wordt verricht door een daartoe bekwaam persoon. Voor deze persoon geldt een minimum leeftijd van 18 jaar voor het sturen van een snelle motorboot.

Let op in de Praktijk!

- Volgens politie: Bestuurder moet klein vaarbewijs hebben
- Volgens Rijkswaterstaat: Schipper moet klein vaarbewijs hebben

Reglementen en wetten

Binnenvaartwet - vaarbewijzen

Vaarbewijsplicht Binnenvaartbesluit (2009, 2013, 2016)		Lengte van het schip								
		0	5	10	15	20	25	30	35	40 >
Sleepboot (met sleep > 20 meter)										
Duwboot (met schip > 20 meter)										
Passagiersschip (> 12 pass.)							GVB			
Veerpont (> 12 pass.)										
Veerpont (> 30 Km/uur)										
Overig bedrijfsmatig	< 20 km/uur									
	> 20 km/uur							BGVB		
Sleepboot alleenvarend (verkl.)					KVB					
Sleepboot (met sleep < 20 meter, verkl.)										
Pleziervaartuig	< 20 km/uur									
	> 20 km/uur									

Reglementen en wetten

Binnenvaartwet - vaarbewijzen

Reglementen en wetten

Wetboek van Koophandel

Eén artikel van belang voor pleziervaart (art. 785)

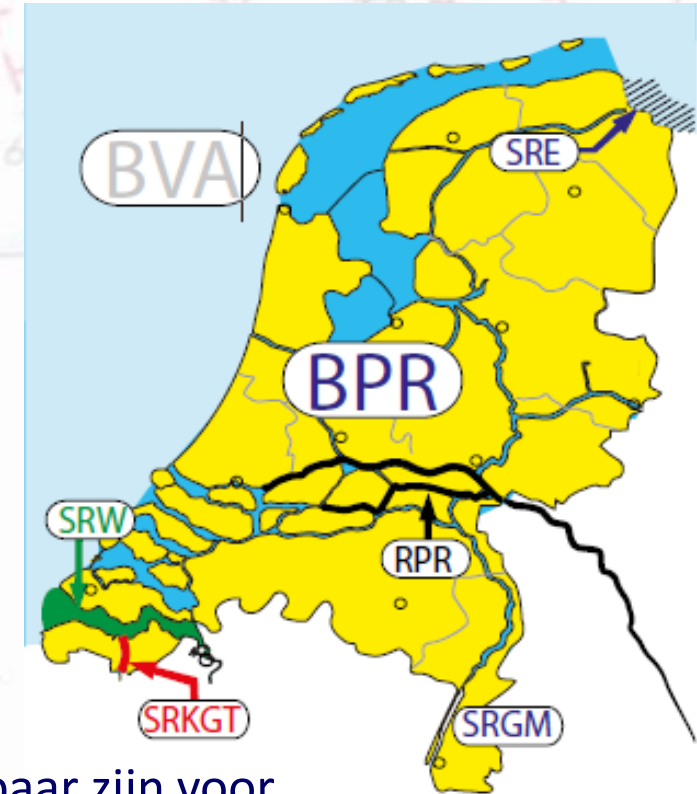
- Verplicht hulp te bieden aan andere schepen en personen die in gevaar zijn
- Bij aanvaring verplicht gegevens uit te wisselen
- Doorvaren na aanvaring zonder hulp te bieden of gegevens te verstrekken is strafbaar!

Reglementen en wetten

Geldingsgebied

- BPR - Alle Nederlandse binnenwateren, behalve:
- RPR - Boven- en NederRijn, Waal, Lek en Pannerdensch Kanaal
- SRKGT - Scheepvaart Reglement Kanaal Gent Terneuzen
- SRGM - Scheepvaart Reglement Gemeenschappelijke Maas
- SRW - Scheepvaart Reglement Westerschelde
- SRE - Scheepvaart Reglement Eemsmonding
- BVA - Zee en de wateren die er mee in open verbinding staan en bevaarbaar zijn voor
zeegaande schepen

Reglementen en wetten

BPR - Binnenvaart Politie Reglement

(wetten.overheid.nl/BWBR0003628)

- Op alle binnenwateren van Nederland, inclusief IJsselmeer, Waddenzee, de Zeeuwse wateren, de Maas en de IJssel
- Geldt niet op grote rivieren, de Westerschelde, Eems-Dollard, Kanaal Gent-Terneuzen en andere reglement-gebieden

Reglementen en wetten

BPR – Belangrijke definities (Art. 1.01)

- Schip – elk vaartuig
- Groot schip – geen klein schip
- Klein schip – korter dan 20 meter
 - Uitzonderingen: schip dat groot schip sleept, duwt of assisteert, vissersschip, veerpont, passagiersschip (SVP), duwbak
- Vissersschip – schip wat vist met tuig wat manoeuvreerbaarheid beperkt
- Passagiersschip – schip dat meer dan 12 passagiers mag vervoeren
- Motorschip – door eigen motor voortbewogen
- Zeilschip – voortbewogen door alleen zeilen
- Snel schip – groot motorschip, kan sneller dan 40 km/h (door het water)
- Snelle motorboot – klein motorschip, kan sneller dan 20 km/h (door het water)
- Stilligend – ten anker, gemeerd of spudpalen
- Vaarwater – gedeelte van vaarweg dat door scheepvaart kan worden gebruikt

Reglementen en wetten

BPR – Bepalingen

- 1.02 Schipper is verantwoordelijk voor veiligheid en naleving reglementen
- 1.03 Bemanning moet schipper gehoorzamen
- 1.04 Schipper neemt voorzorgen om de veiligheid te waarborgen (goed zeemanschap)
- 1.05 Indien nodig moet men afwijken van de regels om veiligheid te waarborgen

Reglementen en wetten

BPR – Bepalingen

- 1.09 zelfstandig sturen van een schip vanaf 16 jr.

Uitzonderingen:

- Klein zeilschip (tot 7 m), geen minimum leeftijd
- Spierkracht voortbewogen, geen minimum leeftijd
- Kleine open motorboot (tot 7 m) die niet harder kan varen dan 13 km/h, vanaf 12 jr
- Snelle motorboten, vanaf 18 jr (met vaarbewijs)

Geen minimum	12 jaar	16 jaar	18 jaar
Klein zeilschip tot 7m	Kleine open motorboot tot 7m < 13km/h	Klein zeilschip > 7m	Snelle motorboot
Spierkracht		Klein motorschip > 7m	
		Groot schip	

Reglementen en wetten

BPR vs RPR – Bepalingen

- 1.09 zelfstandig sturen van een schip vanaf 16 jr.
- ***Uitzondering RPR:***
 - Klein zeilschip (7-20m): geen minimum leeftijd;
 - Klein open motorschip <7m die maximaal 13 km/h kan varen: vanaf 16 jr.

Geen minimum	16 jaar	18 jaar
Klein zeilschip	Kleine motorboot	Snelle motorboot
Spierkracht	Groot schip	

RIJNVAART
POLITIEREGLEMENT

RPR

Reglementen en wetten

BPR – Bepalingen

- 1.10 Reglementen altijd aan boord (Wateralmanak deel 1), uitgezonderd kleine open boten (digitaal mag tegenwoordig ook) (Bij RPR uitgezonderd alle klein)
- 1.12 Schip mag geen voorwerpen laten uitsteken die schade kunnen veroorzaken
- 1.13 Schip mag nooit vastgemaakt worden aan een boei, ton of baken
- 1.15 Indien schip iets verliest dat gevaar kan opleveren melden aan de autoriteiten
- 1.19 Aanwijzingen van waterpolitie, sluis- of brugwachters, ambtenaren dergelijke dienen te worden opgevolgd
- 1.20 Controlerende ambtenaren altijd toelaten aan boord

Reglementen en wetten

Goed zeemanschap

- Verplichting om zaken die niet geregeld zijn op te lossen d.m.v. 'het gezond, sociaal verstand'
- Bij het ontbreken van uitdrukkelijke voorschriften moet men alle nodige voorzorgsmaatregelen nemen om te voorkomen dat de veiligheid in gevaar wordt gebracht

Reglementen en wetten

Afwijken van reglement

- Er moet van de bepalingen in de reglementen worden afgeweken in het belang van de veiligheid en de goede orde van de scheepvaart

Verlichting en dagtekens

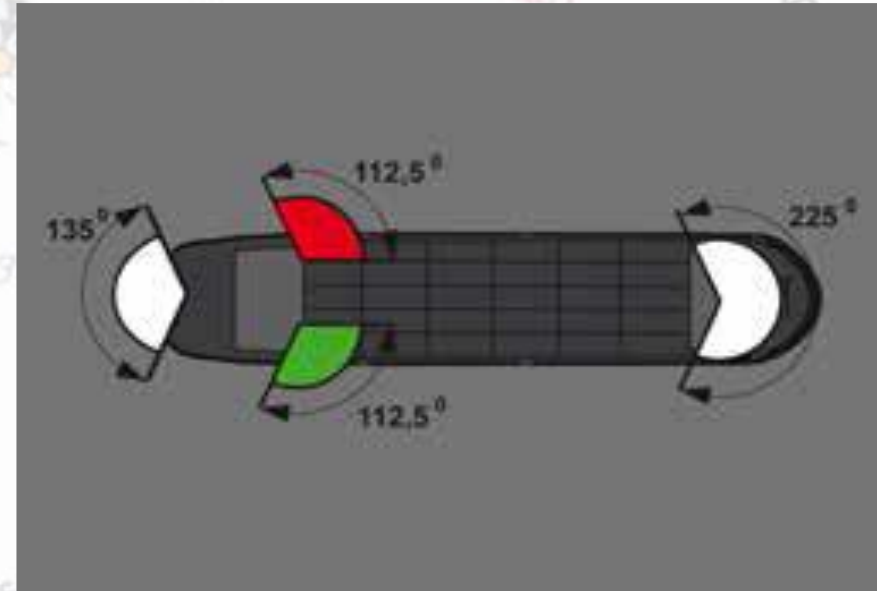
Verlichting en dagtekens

Verlichting

- Lichten zijn om gezien te worden
- 's Nachts (van zonsondergang tot zonsopkomst) en bij slecht zicht
- Lichten geven informatie over koers en type schip

Definities:

- SB boordlicht – groen, sector 112,5°
- BB boordlicht – rood, sector 112,5°
- Heklicht – wit, sector 135°
- Toplicht – wit, sector 225°
- Rondom schijnend - 360° zichtbaar

Verlichting en dagtekens

Dagtekens

- Dagtekens duiden bijzondere situaties aan
- Onderscheid door vorm en eventueel kleur

-kegel

Hoogte 60cm, middellijn grondvlak min. 60cm (mag niet meer dan hoogte)

-bol

Middellijn 60cm

-ruit

Lengte verticale lijn 80cm, horizontale middellijn 50cm (mag niet meer dan verticale middellijn)

-cilinder

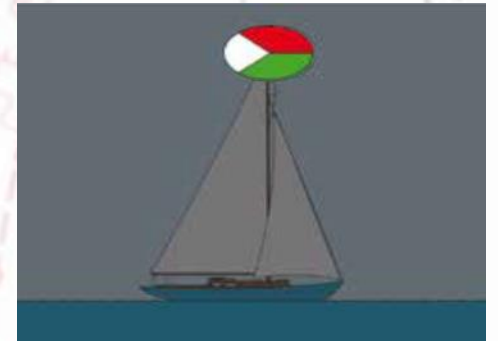

Hoogte 80cm, middellijn min. 50cm

Verlichting van schepen

Zeilschip (basis)

- Zeilschip
- Zeilschip <20 m
- Klein zeilschip (<7 m)

Verlichting van schepen

Zeilschip (basis)

- ***Uitzondering RPR:***

Alle kleine zeilschepen (<20m) mogen een wit rondom schijnend licht tonen en het tweede licht indien een ander schip nadert.

RIJNVAART
POLITIËREGLEMENT

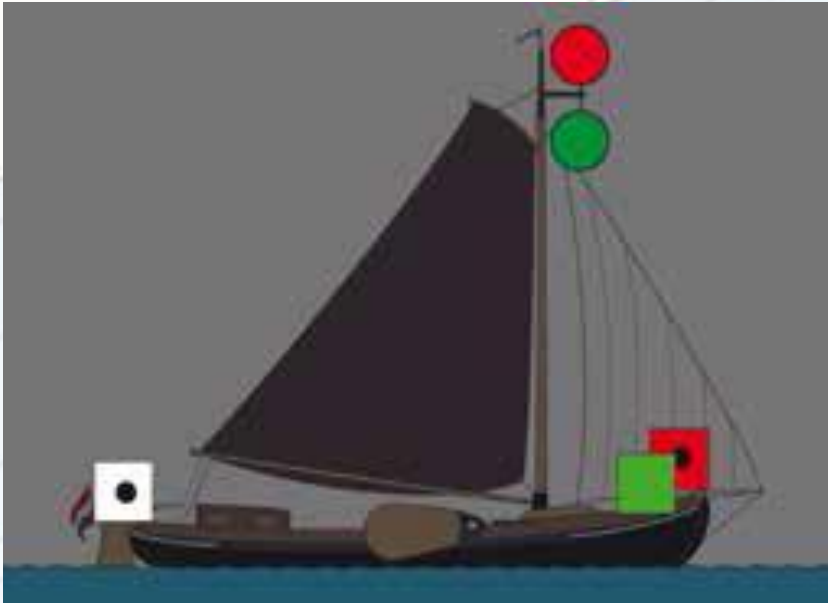
RPR

Verlichting van schepen

Zeilschip >20 m

- Normale boordverlichting
- Rood boven groen rondom schijnend licht in de top van de mast

Verlichting van schepen

Motorschip (basis)

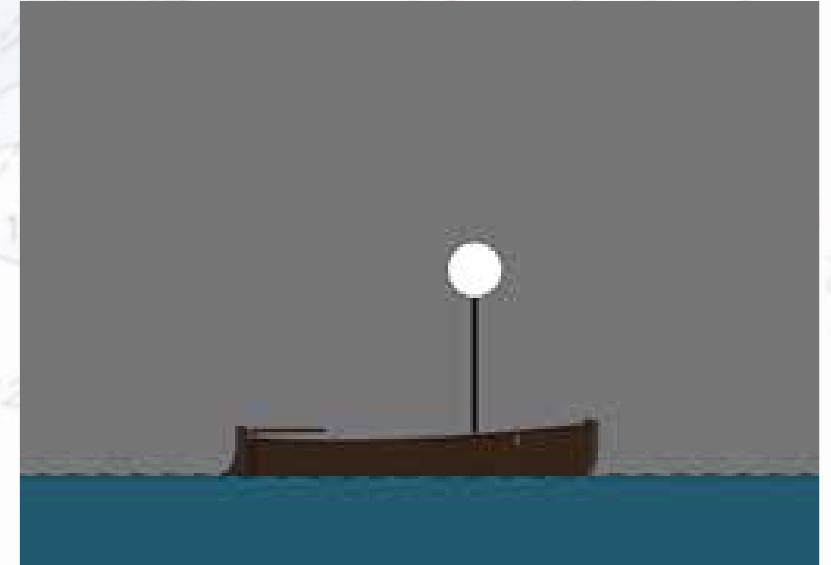
- Motorschip
- (klein) motorschip
- Motorschip
(indien groot: mag 2^e wit toplicht tonen)

Verlichting van schepen

Motorschip (basis)

- Klein motorschip of roeiboot (<7 m) dat niet harder kan varen dan 13 km/h

- ***Uitzondering RPR:***

Alle kleine motorschepen dienen boordlichten, heklicht en toplicht te voeren.

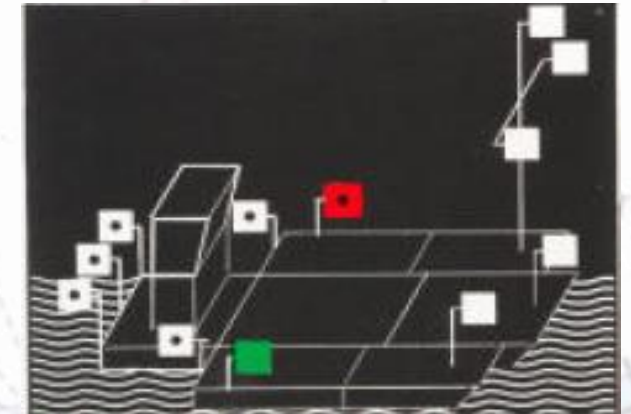
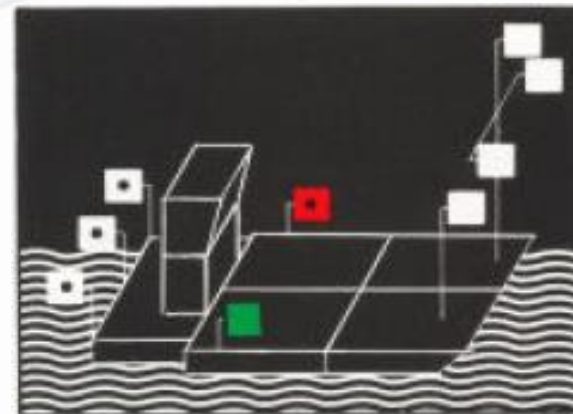
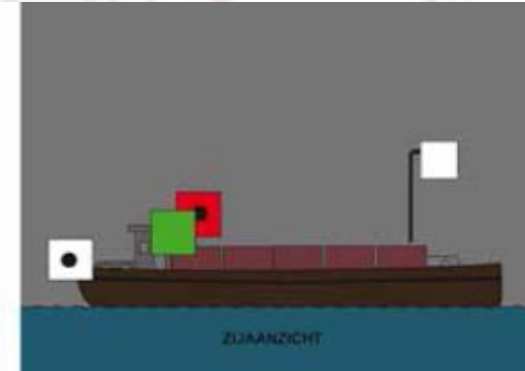
RIJNVAART
POLITIËREGLEMENT

RPR

Verlichting van schepen

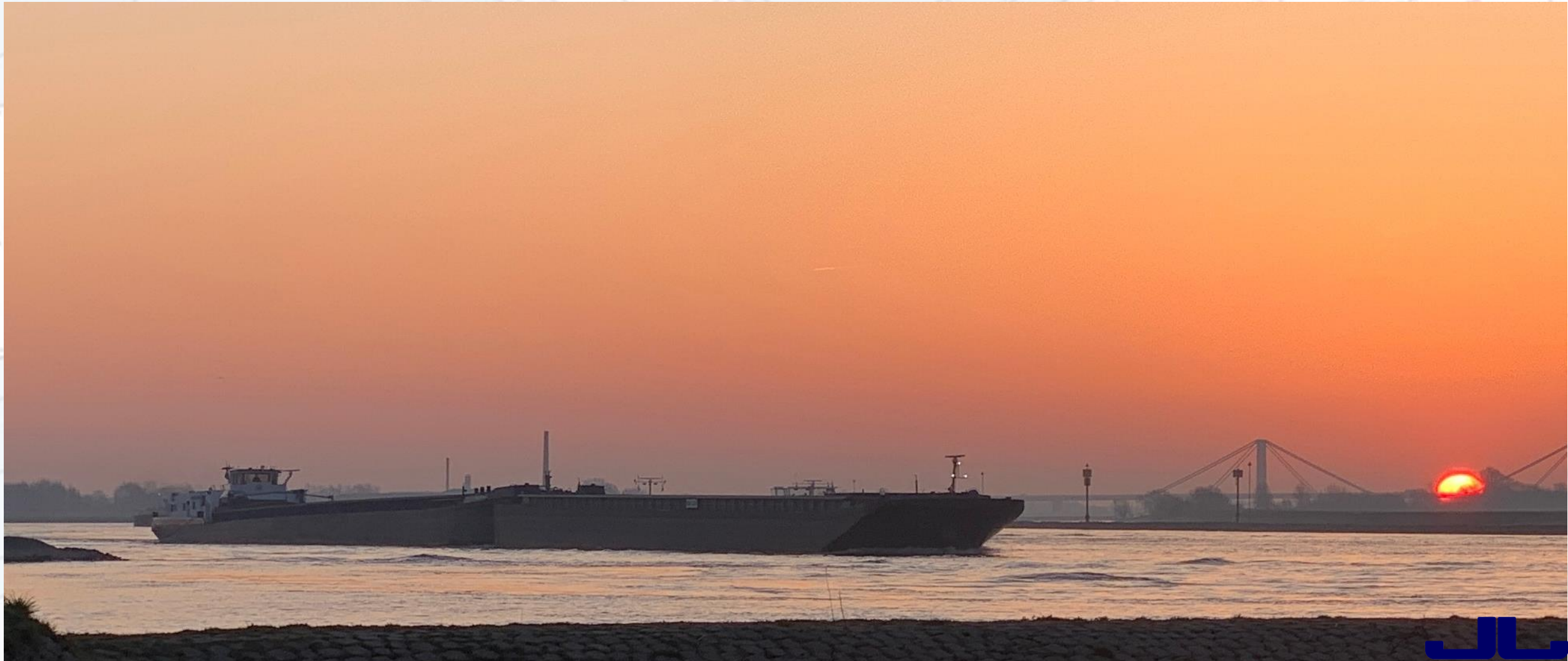
Duwstellen

- < 110x12 m
 - normale boordverlichting
 - wit toplicht 225°
 - evt. 2^e wit toplicht 225° (groot schip)
- > 110x12 m
 - 3 witte toplichten 225° in driehoek
 - 3 witte heklichten op rij
 - SB & BB lichten op buitenste bakken
 - 1 wit toplicht op elke bak

Verlichting van schepen

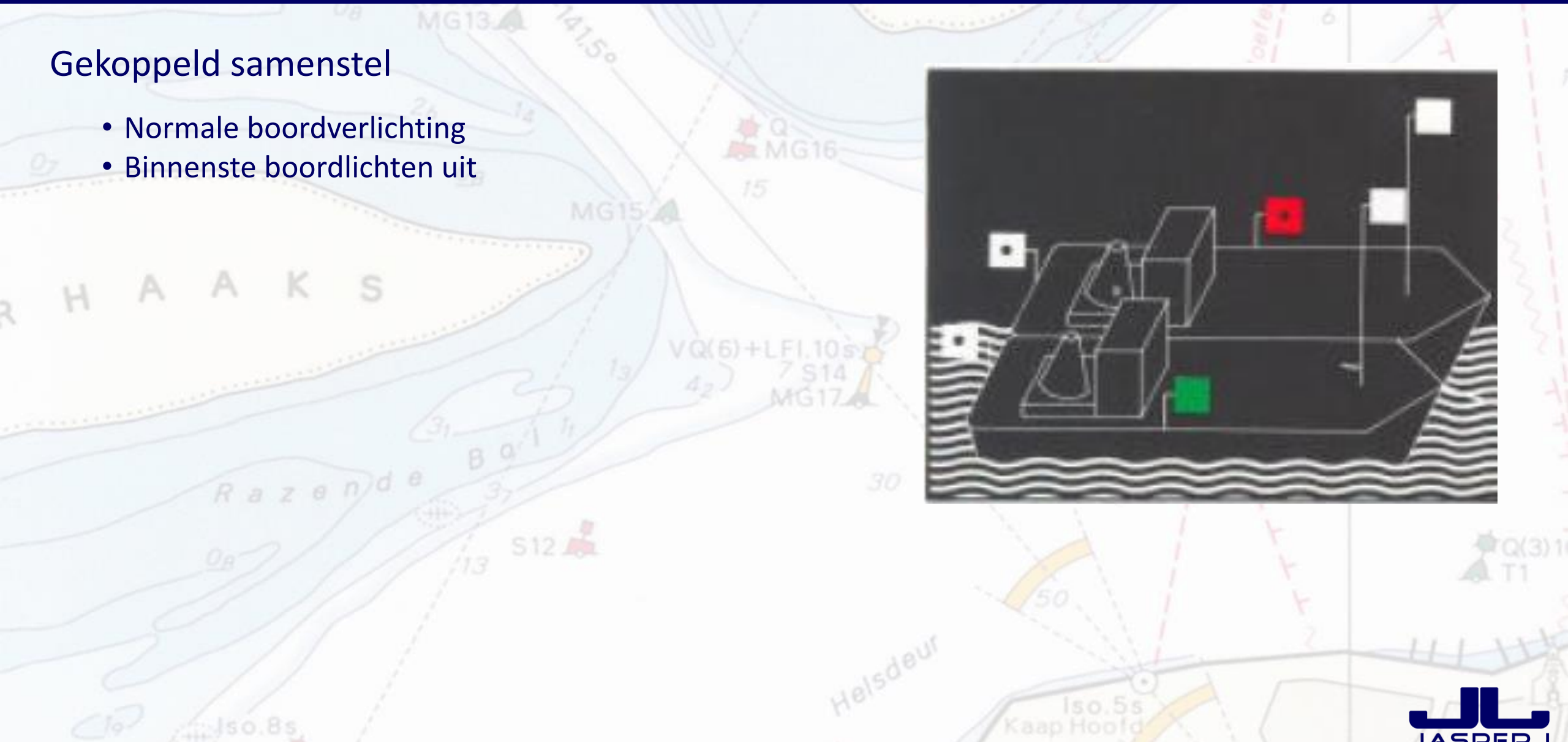
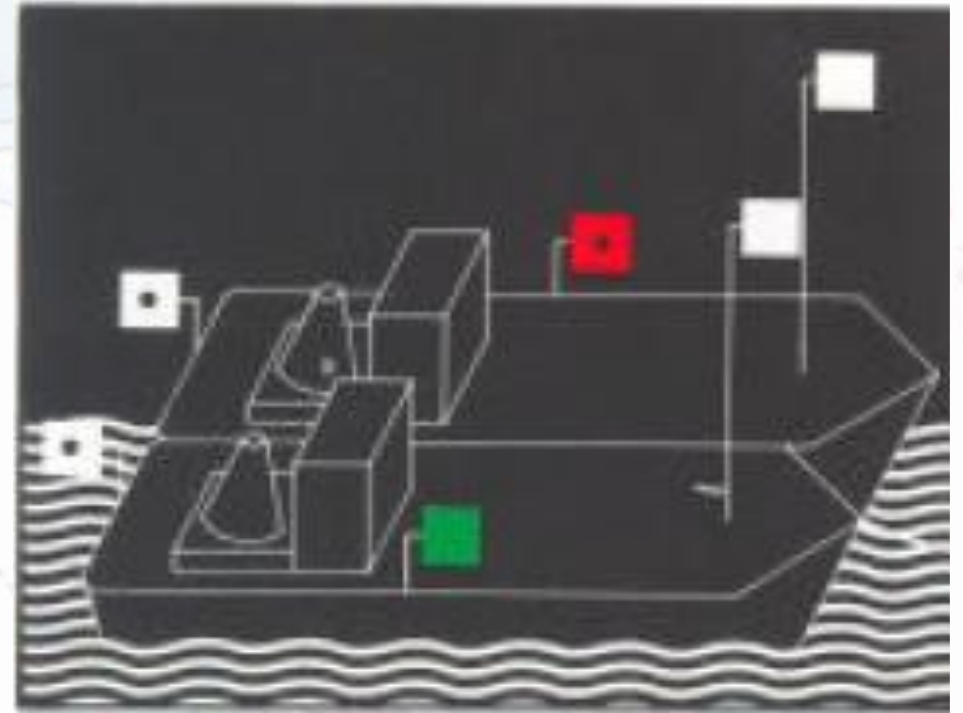
Duwstellen

Verlichting van schepen

Gekoppeld samenstel

- Normale boordverlichting
- Binnenste boordlichten uit

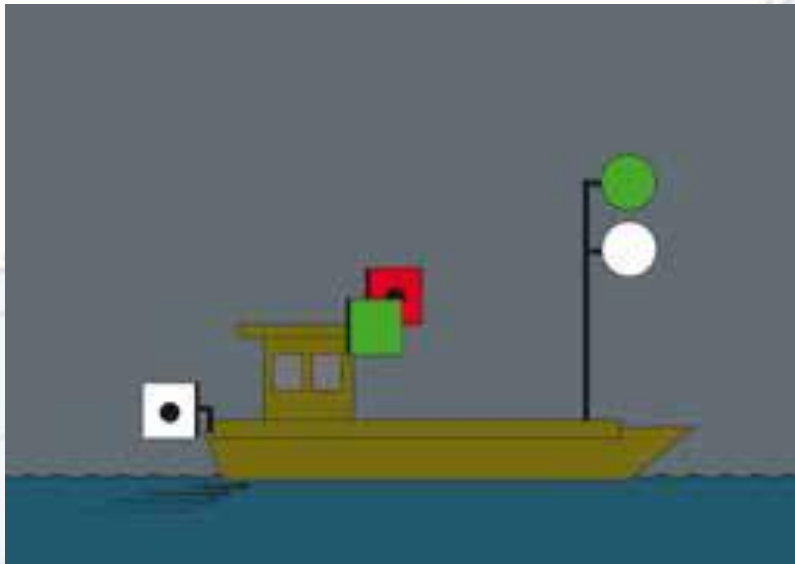

Verlichting van schepen

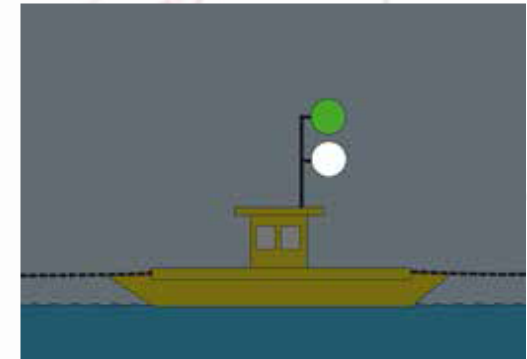
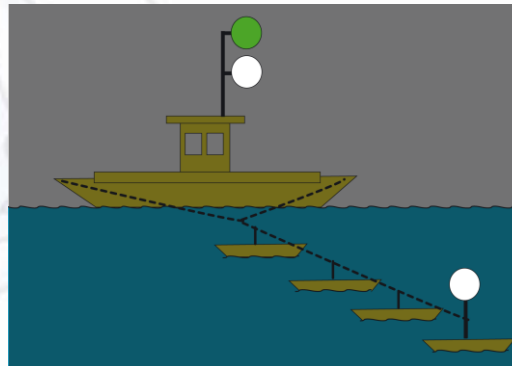
Pont

- Normale boordverlichting zonder wit toplicht
- Groen boven wit rondom schijnend licht

Vrijvarend

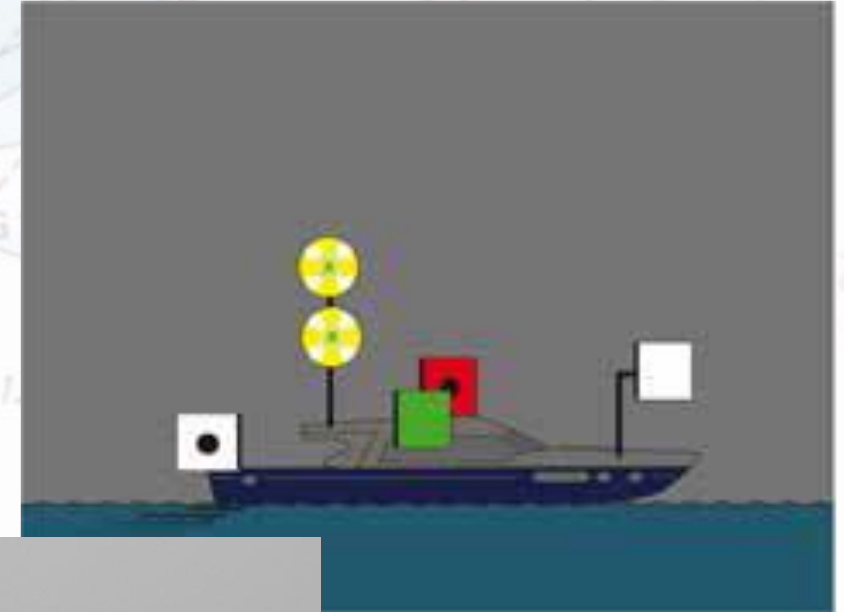
Niet-vrijvarend

Verlichting en dagtekens

Snel schip (>40 km/h)

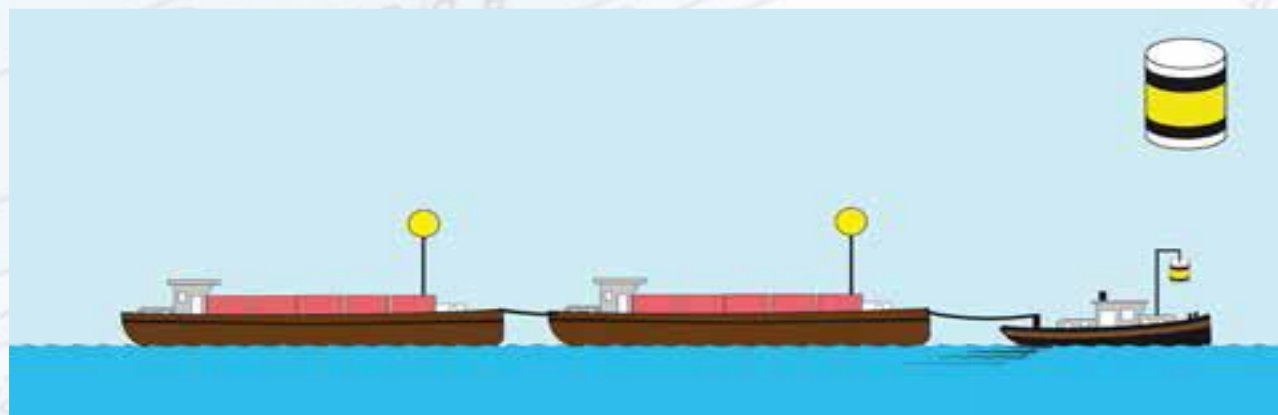
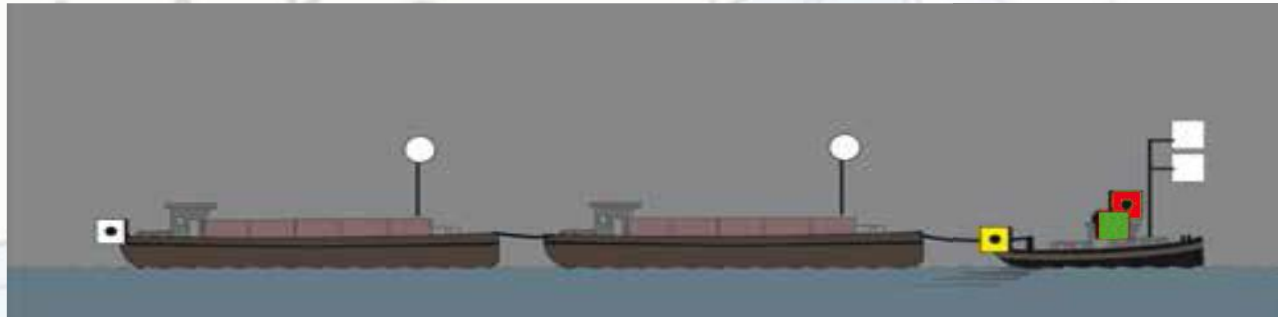
- Normale boordverlichting
- 2 gele knipperlichten rondom schijnend (ook overdag)

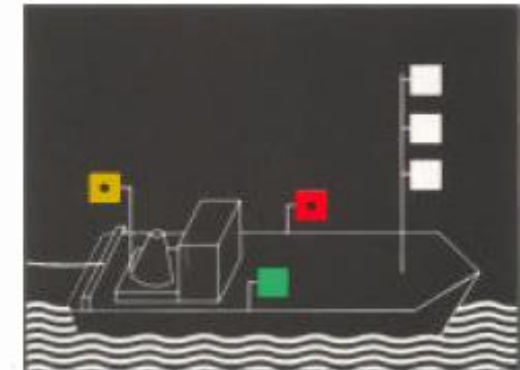
Verlichting en dagtekens

Sleep

- Sleepboot met sleep in kiellinie
 - boordlichten 225° (R & Gr)
 - geel heklicht 135°
 - 2 witte toplichten 225°
- Gesleept schip
 - 1 rondom schijnend wit licht
 - laatste schip ook een wit heklicht

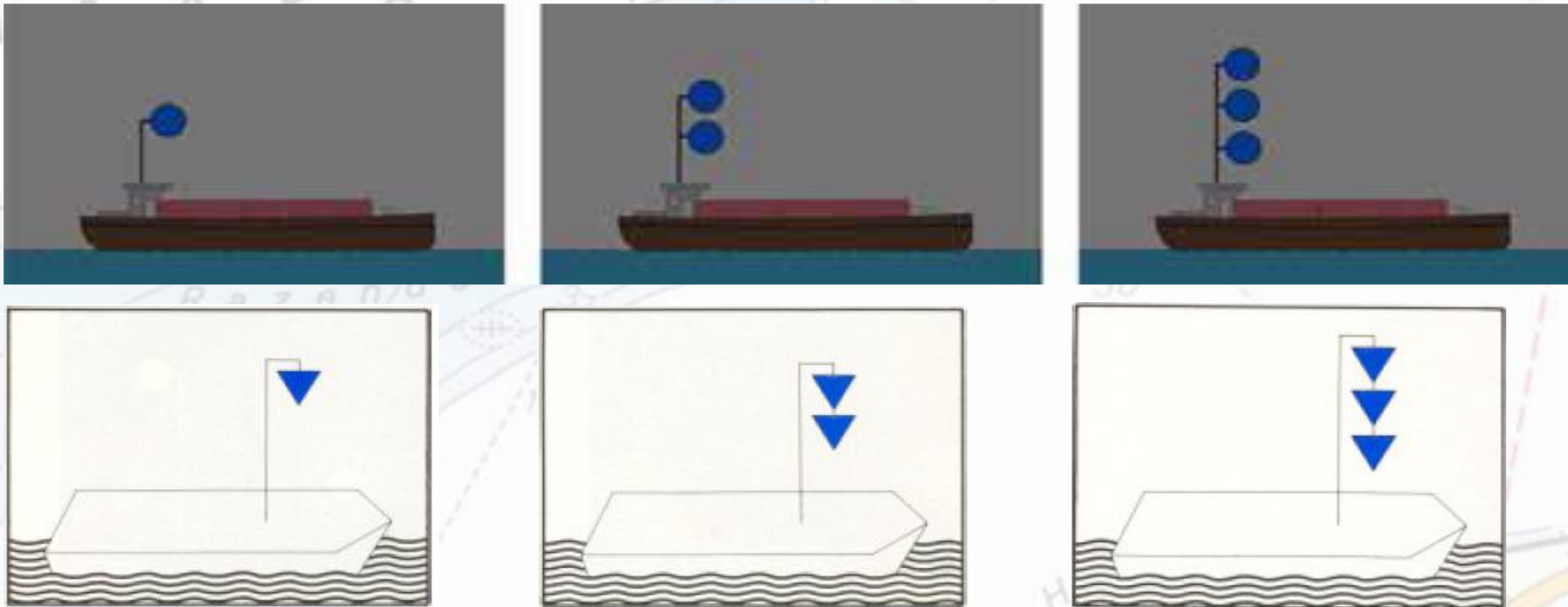
- Sleep niet in kiellinie
 - boordlichten 225° (R & Gr)
 - geel heklicht 135°
 - 3 witte toplichten 225°

Verlichting en dagtekens

Schip wat gevaarlijke stoffen vervoert

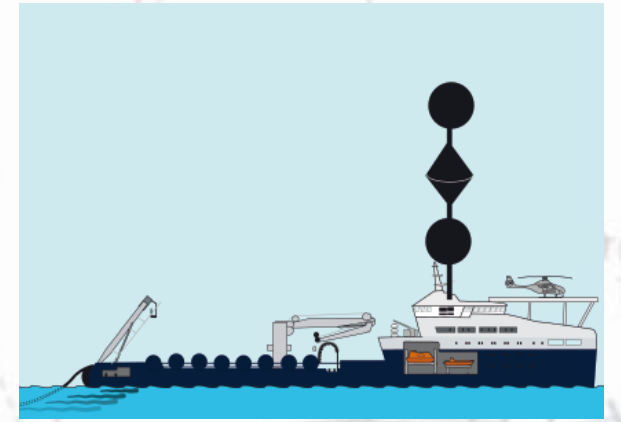
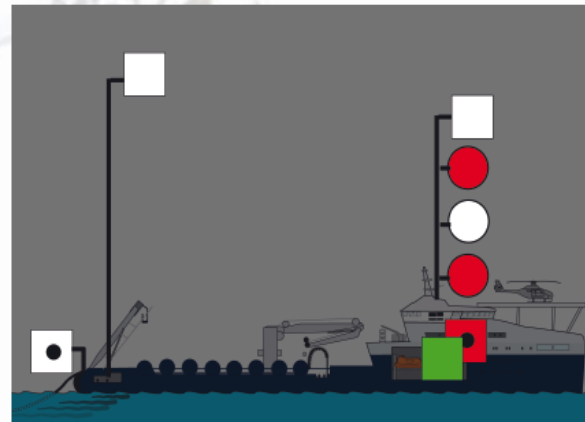
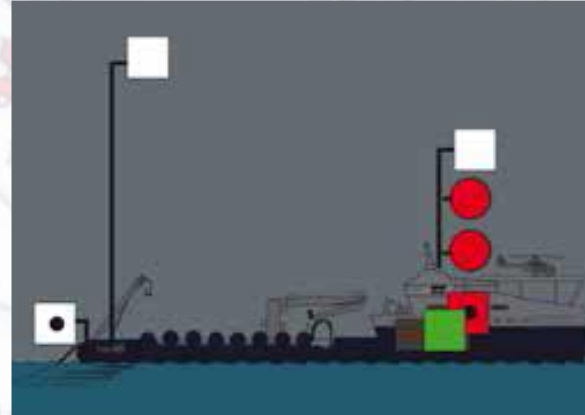
- Normale boordverlichting
- 1 blauw rondom schijnend licht (afstand > 10m; brandbare stoffen)
- 2 blauw rondom schijnende lichten (afstand > 50m; gevaar voor gezondheid)
- 3 blauw rondom schijnende lichten (afstand > 100m; ontplofbare stoffen)

Verlichting en dagtekens

Speciale verlichting

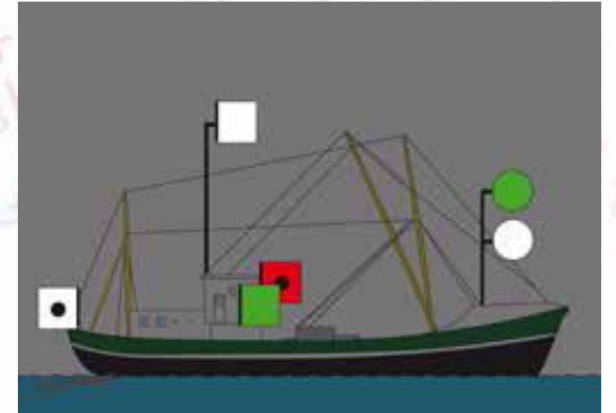
- Onmanoeuvrerbaar
 - normale boordverlichting
 - rondom schijnend rood-rood
- Beperkt manoeuvrerbaar
 - normale boordverlichting
 - rondom schijnend rood-wit-rood

Verlichting en dagtekens

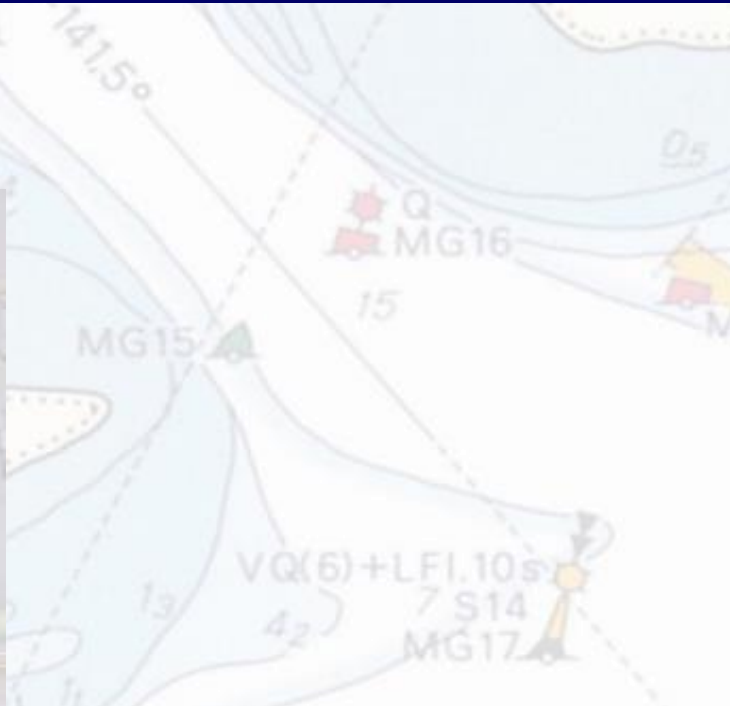
Vissend schip

- Normale boordverlichting (witte toplicht is optioneel!)
- Groen boven wit rondom schijnend licht overdag: diablo

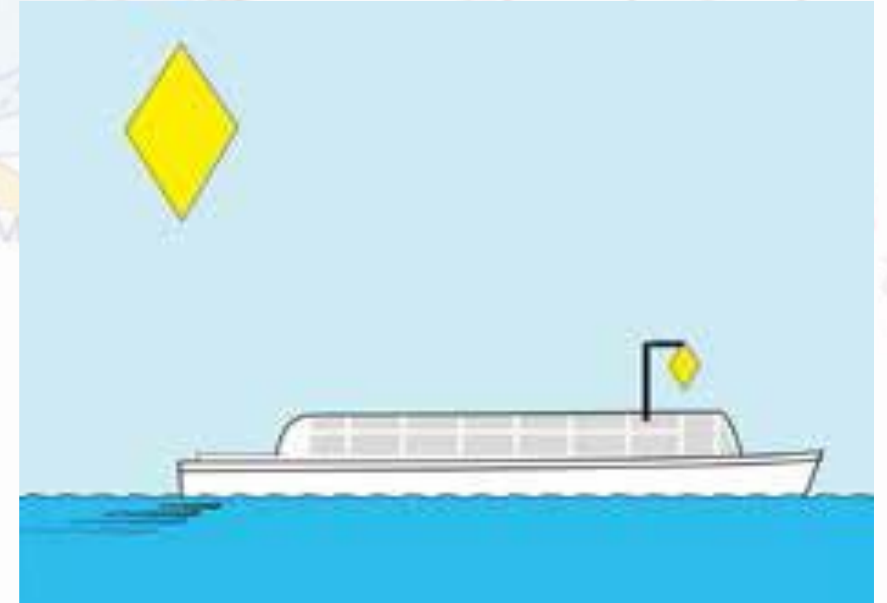
Dagtekens

Zeilschip met motor aan

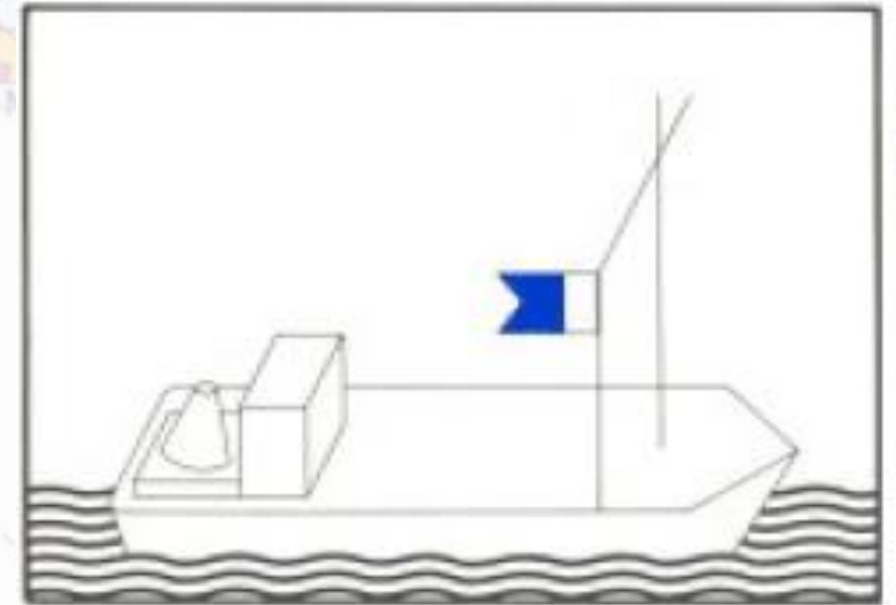
Dagtekens

Passagierschip (motor/zeil) kleiner dan 20 m

Dagtekens

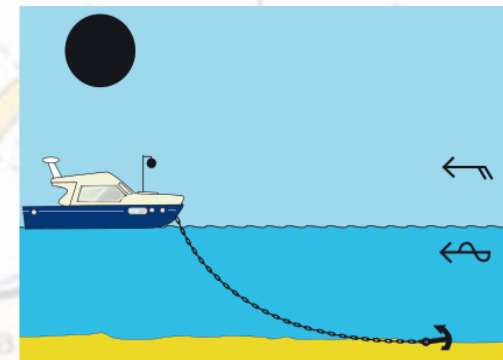
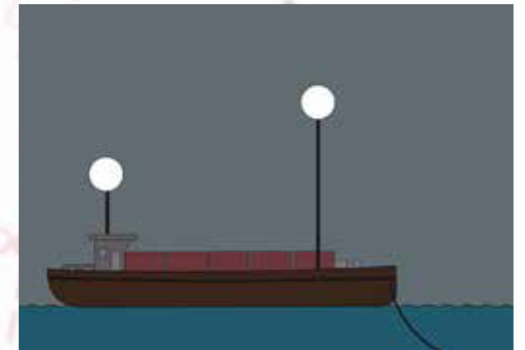
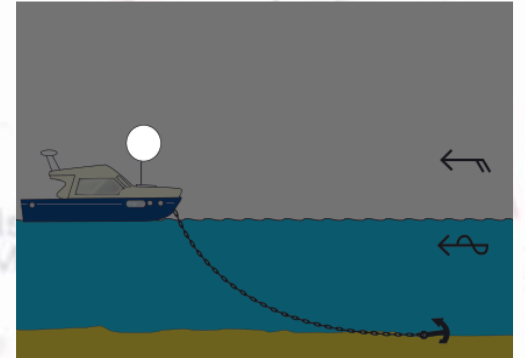
Schip dat assisteert bij duikwerkzaamheden

Verlichting en dagtekens

- Schip voor anker overdag: ankerbol

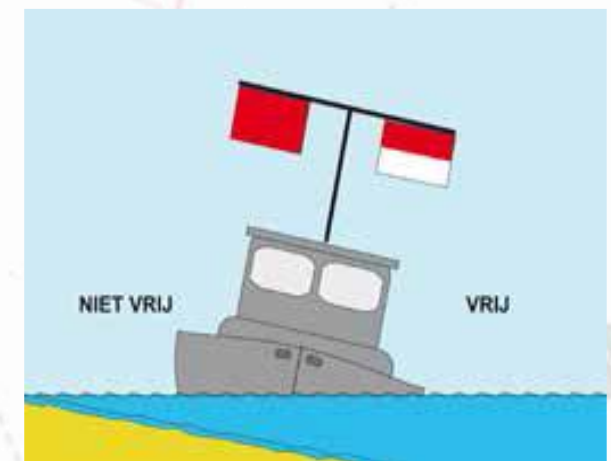
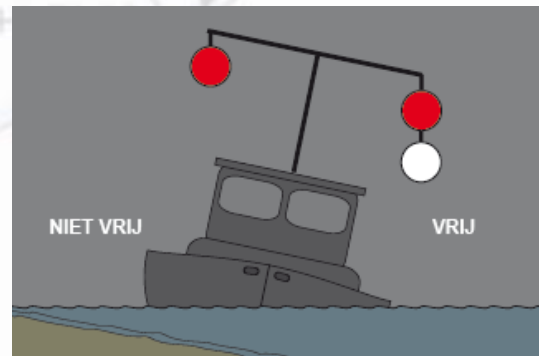
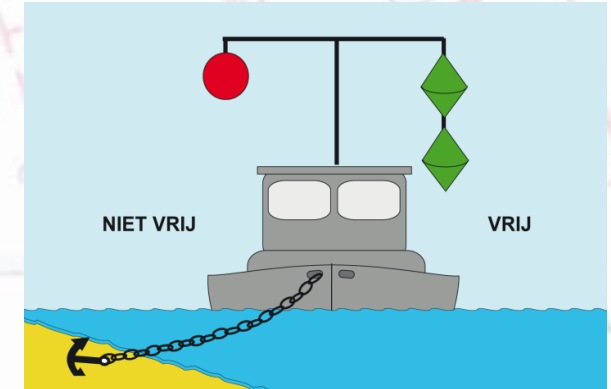
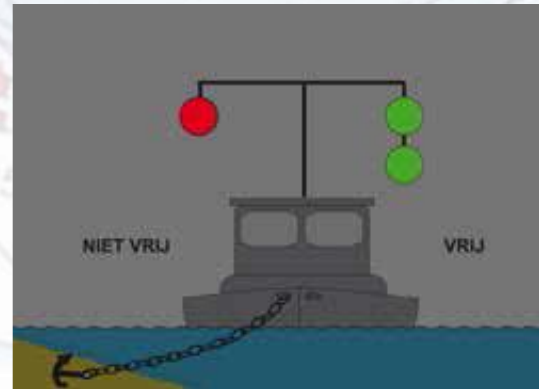
- Groot schip voor anker
-2x rondom schijnende witte lichten, het achterste 2m lager dan het voorste
overdag: ankerbol

Verlichting en dagtekens

Vastgelopen of drijvend werktuig

- passeren aan de zijde van de groene lichten
- passeren aan de zijde van het rood boven wit zonder hinderlijke waterbewegingen te maken

Verlichting en dagtekens

Vastgelopen: *uitzondering RPR*

- Extra tekens mogelijk ->

RIJNVAART
POLITIETEGLEMENT

RPR

Oefenvragen

Wat is er blijven hangen?

Oefenvragen

1. De basiswet voor alle voorschriften met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer op alle Nederlandse binnenwateren en op de Nederlandse territoriale zee is:
 - a. de Binnenvaartwet
 - b. de Scheepvaartverkeerswet
 - c. het Binnenvaart Politie Reglement
 - d. het Scheepvaartreglement Kanaal van Gent naar Terneuzen

Antwoord **b**

Deze wet bepaalt wie het gezag op het water is: Rijk, Gemeente, Provincie, DWR of Recreatieschap.
In deze wet staan ook de strafbepalingen zoals i.v.m. alcohol.

Oefenvragen

2. Als een uitwijkplichtig schip alleen een aanvaring niet meer kan voorkomen, moet volgens de voorschriften:
- a. beide schepen naar stuurboord uitwijken om elkaar bakboord op bakboord voorbij te lopen
 - b. de schipper met uitwijkplicht een attentiesein geven
 - c. de schipper die geen uitwijkplicht heeft eveneens maatregelen nemen die tot voorkoming van een aanvaring kunnen bijdragen

Antwoord c

De schipper die geen uitwijkplicht heeft eveneens maatregelen nemen die tot voorkoming van een aanvaring kunnen bijdragen.

Oefenvragen

3. In de Oostbuitenhaven van Terneuzen, die in open verbinding staat met de Westerschelde, geldt:
- a. het Scheepvaartreglement Westerschelde (SRW)
 - b. het SRW en aanvullend het SRKGT
 - c. het SRKGT

Antwoord c

Oefenvragen

4. Op welk van de onderstaande wateren geldt het RPR niet?
- a. het Pannerdensch kanaal
 - b. de Maas
 - c. de Waal
 - d. de Lek

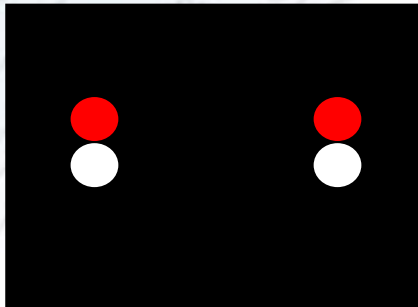
Antwoord **b**

Oefenvragen

5. 's Nachts ziet u een vaartuig met aan beide zijden een rood boven wit licht. Dit is een:
- a. baggerwerktuig dat aan beide zijden voorbijgevaaren kan worden
 - b. niet vrijvarende veerpont
 - c. baggerwerktuig dat aan beide zijden voorbijgevaaren mag worden, maar men mag geen hinderlijke waterbewegingen veroorzaken

Antwoord c

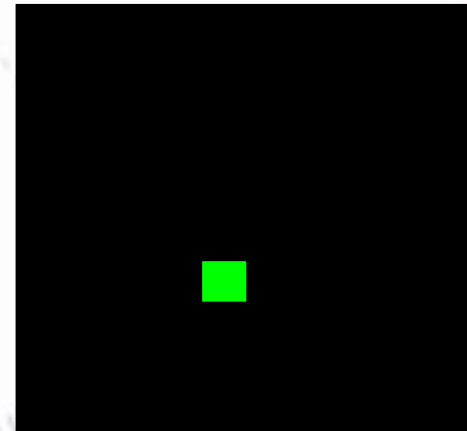
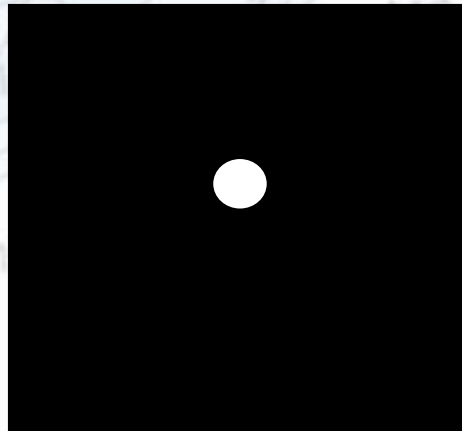
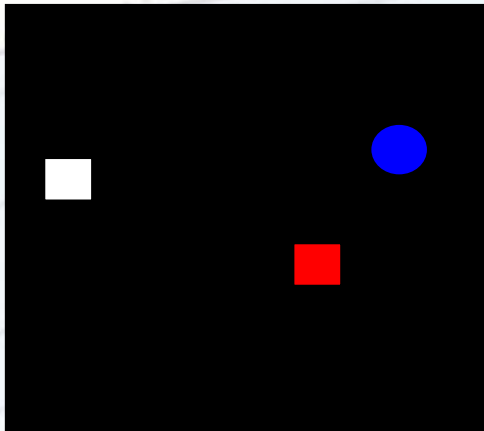
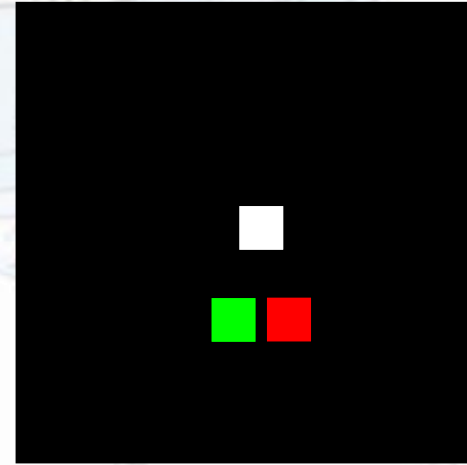
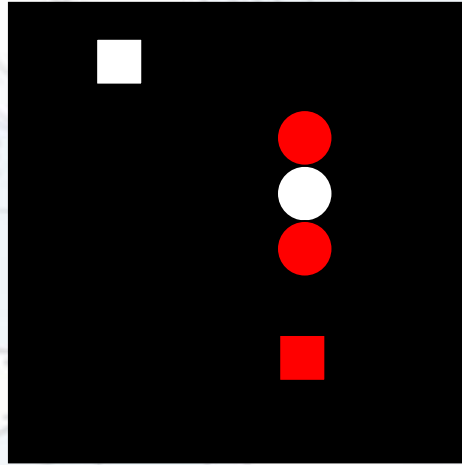
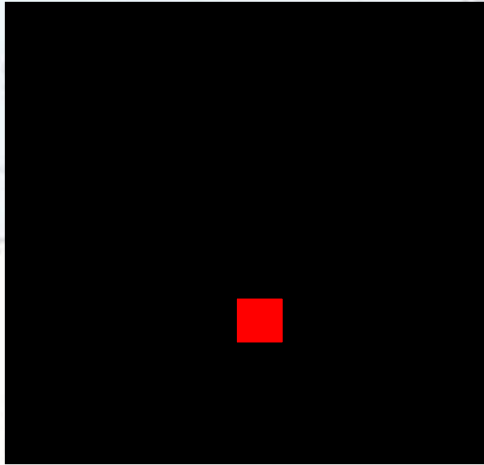
Oefenvragen

6. Een schip dat een blauw flikkerlicht voert is een schip dat:
- a. belast is met een toezichthoudende taak
 - b. bezig is met werkzaamheden
 - c. een schip dat gevaarlijke stoffen vervoert

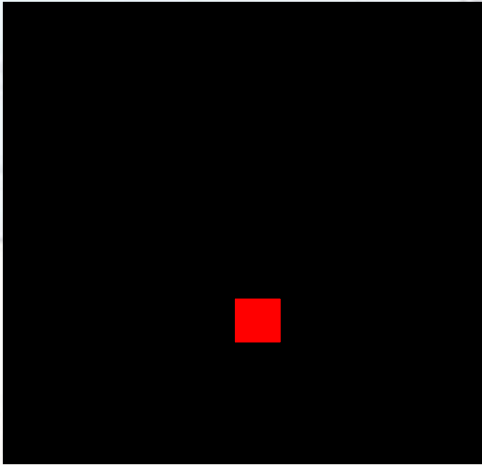
Antwoord a

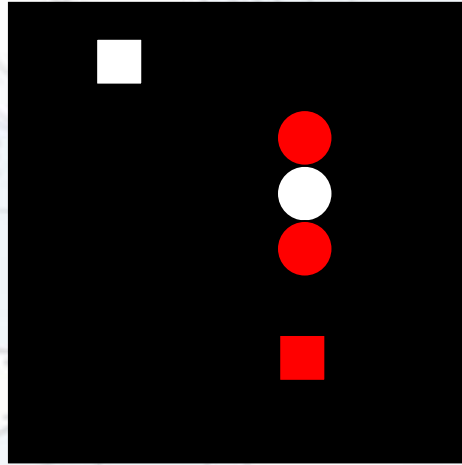
Oefenvragen

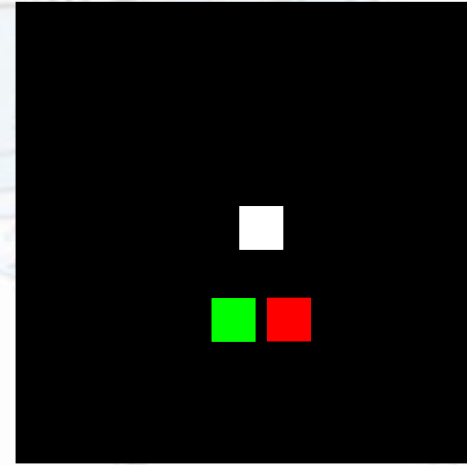
Oefenvragen

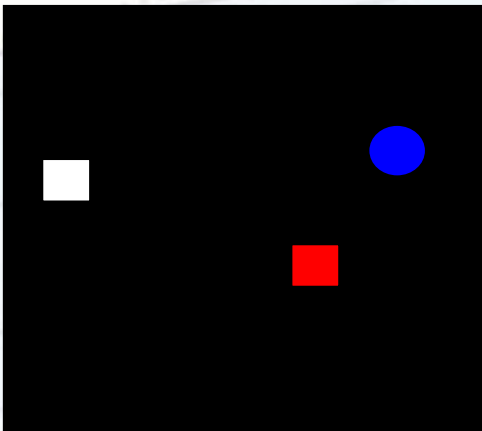
zeilschip dat
naar links vaart

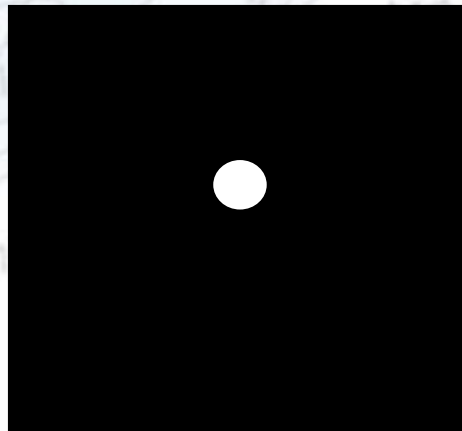
beperkt manoeuvr.
schip; vaart naar links

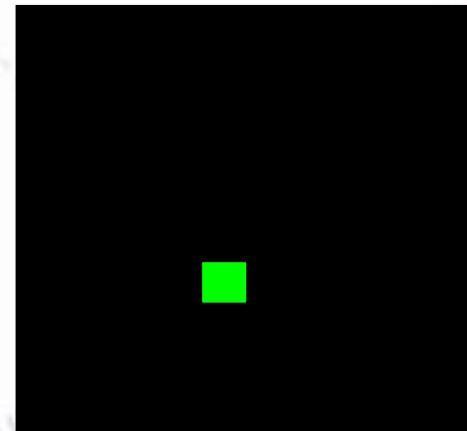
motorschip dat recht
op ons af vaart

motorschip met gevaarlijke
stoffen > 10 m afstand

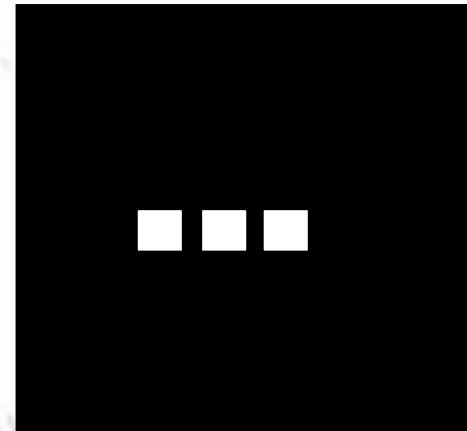
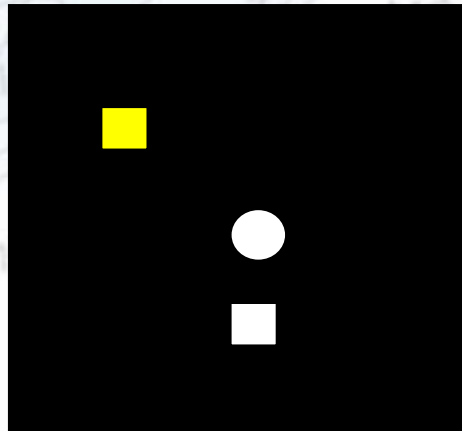
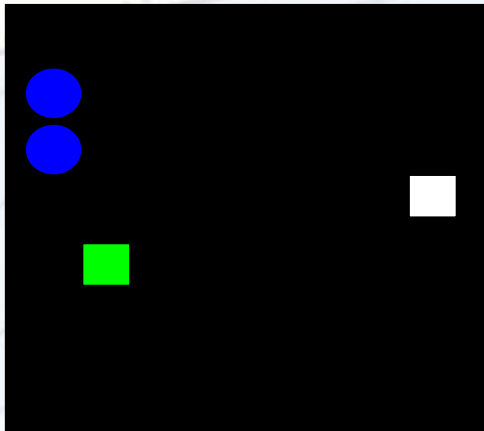
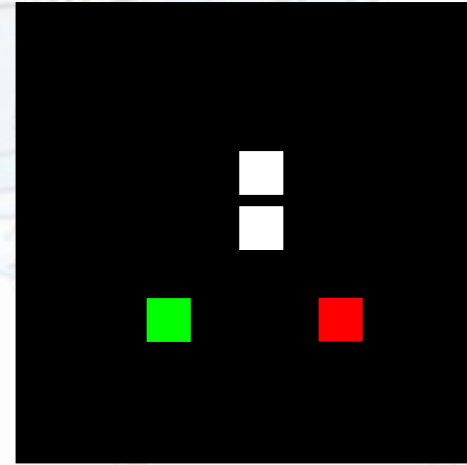
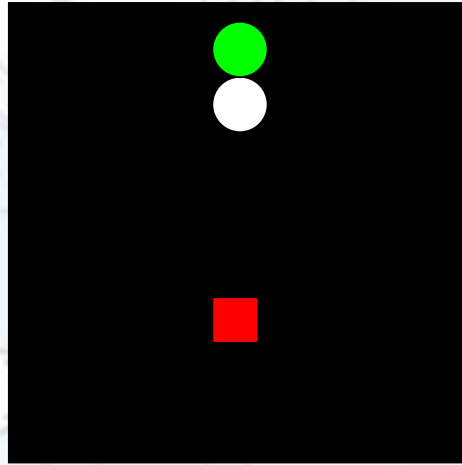
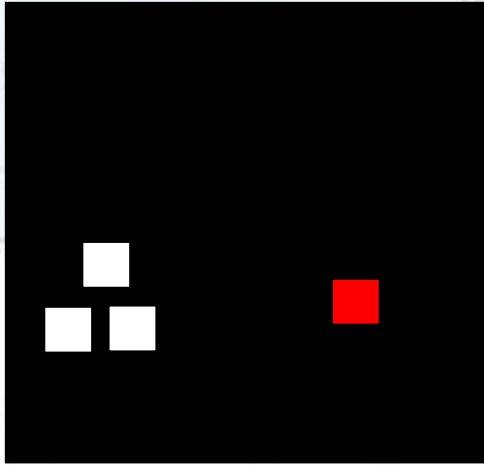

schip voor anker of
heklicht of klein schip <7 m

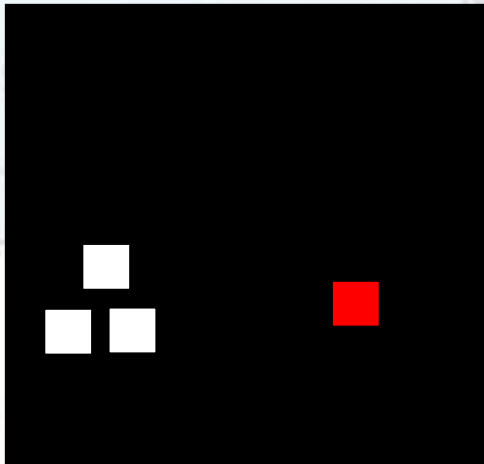

zeilschip dat
naar rechts vaart

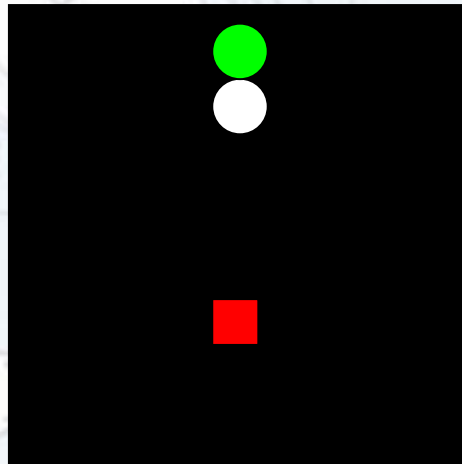
Oefenvragen

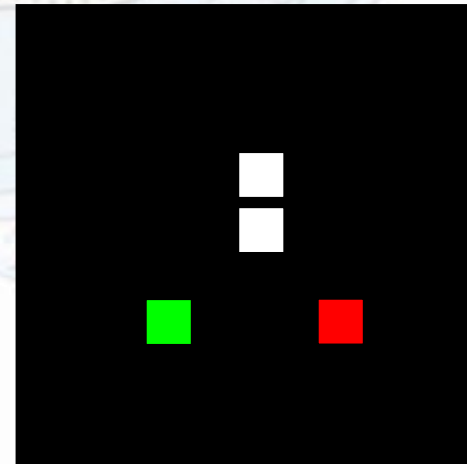
Oefenvragen

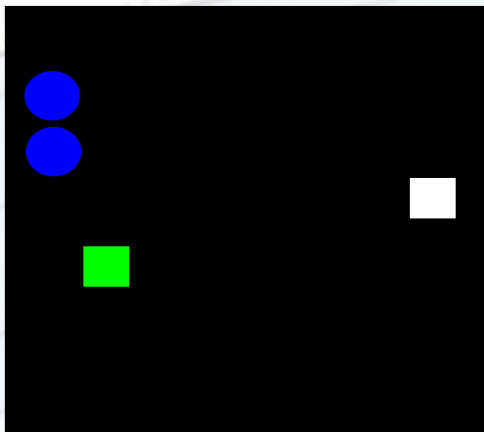
duwstel wat naar links vaart

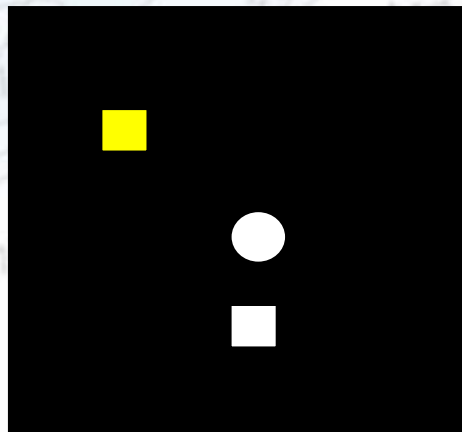
pont of visser die naar links vaart

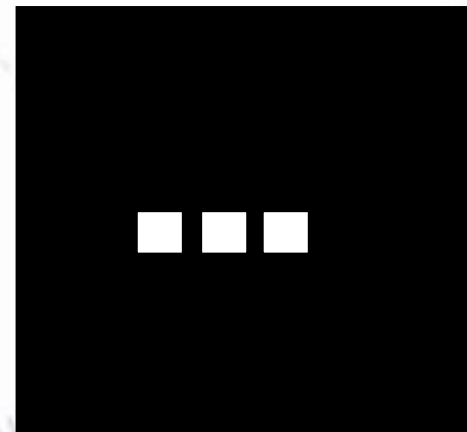
sleepboot met sleep in kiellinie of groot motorschip

motorschip met gevaarlijke stoffen > 50 m afstand

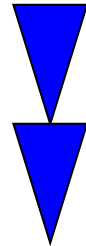
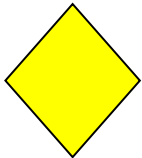
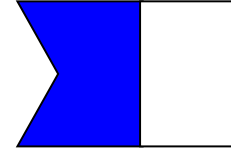
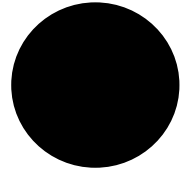

heklicht sleepboot met sleep

heklichten duwstel

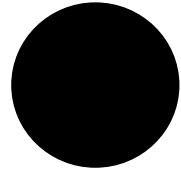
Oefenvragen

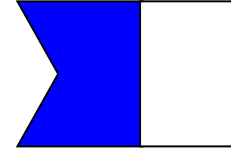
Oefenvragen

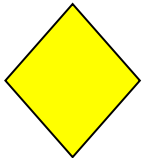
vissend schip

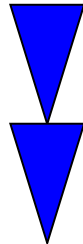
schip voor anker

schip betrokken
bij duikwerkzaamheden

passagiersschip < 20 m

gevaarlijke stoffen
afstand > 50 m

motorzeilend schip
= motorschip

Pffffff.....

Volgende keer

- Les 2: Varen en manoeuvreren, waterdiepten en brughoogten
- Huiswerk: doorlezen hfdstk 8, 10 & 11, pag. 189-197 & 213-230

Succes & tot volgende keer!

